

Besluitvorming Raad

Onderwerp	Participatieverordening en nota Dorpenbeleid
Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-011753
Datum voorstel	4 november 2025
Portefeuillehouder	J.T. Boonstra

Beslispunten

1. De gewijzigde Participatieverordening gemeente Westerveld 2025 vaststellen.
2. De nota Dorpenbeleid, als specifieke uitwerking van hoofdstuk 7 (dorps- en kernendemocratie) uit de participatieverordening, vaststellen.

Kosten, baten en dekking

Het vaststellen van de gewijzigde participatieverordening en de nota Dorpenbeleid heeft geen financiële consequenties. Dekking komt uit bestaande middelen.

Inleiding

Het hebben van een gemeentelijke participatieverordening is een verplichting die voortvloeit uit de wet ‘versterking participatie op decentraal niveau’, waarmee de ministerraad instemde in juni 2020. In deze verordening zijn afspraken vastgelegd hoe de gemeente Westerveld omgaat met inspraak, inwoners- en overheidsparticipatie en uitdaagrecht.

Deze eerste versie van de Participatieverordening Westerveld is op 15 november 2022 vastgesteld door het college en op 20 december 2022 door de gemeenteraad. In de participatieverordening zijn bij vaststelling in 2022 twee hoofdstukken gereserveerd voor latere invulling. Begin 2024, is met het inwerking treden van de Omgevingswet, hoofdstuk 6 ingevuld. Waarna alleen het hoofdstuk dorps- en kernendemocratie nog moest volgen.

Beoogd effect

De participatieverordening in 2025 compleet maken, met de toevoeging van hoofdstuk 7 ‘dorps- en kernendemocratie. Als aanvulling op dat hoofdstuk de nota Dorpenbeleid vaststellen. Met het vaststellen van beide documenten willen wij helderheid en richting geven aan participatie. We maken duidelijk hoe wij inwoners willen betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid. Dit kan resulteren in beter afgestemde plannen en beleid.

Argumenten

- 1.1 Hoofdstuk 7 is bij het opstellen van de participatieverordening in 2022 opengelaten voor latere invulling. In samenwerkingen met inwoners, dorpsbelangenorganisaties en maatschappelijk partners is hiervoor een intensief participatie traject geweest. Met het vaststellen van de participatieverordening leggen we afspraken vast over hoe het college en de raad omgaan met inspraak, inwoners- en overheidsparticipatie en uitdaagrecht.
- 1.2 Met het vaststellen van de participatieverordening voldoen we aan de wet ‘versterking participatie op decentraal niveau’.
- 1.3 Zoals is vastgelegd in deze verordening (artikel 7) is participatie maatwerk. Burgerberaad is een specifieke vorm van inwonersparticipatie en daarmee een middel en geen doel. In de verordening is de mogelijkheid voor burgerberaad benoemd en gedefinieerd in artikel 1 en in de toelichting. Tevens is in hoofdstuk 3 van de verordening artikel 7 en artikel 8 aangepast. Om ook de vorm en het doel van inwonersparticipatie aan de voorkant uit te werken. Burgerberaad is een specifieke vorm van inwonersparticipatie, op de trede van adviseren en coproduceren. De verordening biedt de mogelijkheid om dit in te zetten als middel.

- 1.4 Een verordening is niet het instrument om afwegingskaders in op te nemen. De verordening stelt dat bij inwonersparticipatie altijd de afweging gemaakt wordt op basis van randvoorwaarden: impact, risico's en kosten. Om zo te bepalen 'of' het moet plaatsvinden en vraagt om een participatie aanpak voor 'hoe' dit eruit komt te zien. Alleen afwegingskaders voor een burgerberaad, schept ook verwachtingen over de inzet van dit middel en doet geen recht aan alle andere vormen van participatie. Het is niet te vatten in algemene regels en een afwegingskader, omdat het ook afhankelijk is van de factoren budget en capaciteit. De VNG heeft in 2024 een speciale handreiking ontwikkeld voor burgerberaden. Om deze redenen is ervoor gekozen om geen afwegingskader voor burgerberaad op te nemen.
- 2.1 De inhoud van het Dorpenbeleid kan niet passend gemaakt worden binnen de eisen van een verordening en daarmee verwerkt worden in de participatieverordening. Daardoor is het een apart, maar wel aanvullend beleidsstuk geworden
- 2.2 Het dorpenbeleid is een samenwerkingsproduct en een voortzetting van de samenwerking tussen gemeente, inwoners en maatschappelijke partners.
- De borgt en versterkt de samenwerkingsdynamiek tussen gemeente, inwoners (dorpsbelangenorganisaties) en maatschappelijke organisaties, met gezamenlijke doelen.
 - Er zijn geactualiseerde samenwerkingsconvenanten gesloten met 16 erkende dorpsbelangenorganisatie.
 - Helderheid en eenvoud scheppen in de verschillende financiële ondersteuningsstromen, voor dorpsbelangenorganisaties en initiatieven uit de samenleving. Deze worden naast de borging in het dorpenbeleid, gespecificeerd in de nieuwe uitvoeringsregel initiatieven.
 - Het dorpenbeleid borgt ook de rol en bekrachtigd de functie van de regisseur dorpen en sociale leefbaarheid. Deze functie bestaat in Westerveld sinds de zomer van 2024 en is een belangrijke schakel tussen inwoners en overheid.
- 2.3 De kaders voor de samenwerking en hoe de gemeente met dorpen omgaat worden met het dorpenbeleid vastgesteld door de gemeenteraad. Het College van B&W heeft aanvullend hierop, voor de uitvoering, samenwerkingsconvenanten gesloten met de diverse dorpsbelangenorganisaties.

Kanttekeningen

- 1.1 In de verordening staat opgenomen dat iedere raadsperiode de verordening wordt geëvalueerd. Niet is vermeld wanneer dit gebeurt. Door het openlaten van hoofdstukken en deze trapsgewijs invullen is het raadzaam om de gehele verordening halverwege de nieuwe raadsperiode volledig te evalueren.
- 1.2 Om (inwoners)participatie structureel en effectief uit te voeren is budget nodig, dit moet per ontwikkeling of project beschikbaar gesteld worden, omdat er geen specifiek budget op voorhand beschikbaar is. Tijdens de evaluatie in de nieuwe raadsperiode zal dit punt meegenomen worden.

Communicatie

De complete verordening wordt gepubliceerd. Daarnaast wordt de nota Dorpenbeleid als publieksversie gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Inwonersparticipatie

Hoe worden inwoners en andere belangstellenden betrokken in dit proces:

Het gehele proces is in samenspraak gedaan met inwoners en maatschappelijke partners.

- Enquête dorpsbelangenorganisaties: voorjaar van 2024
- Krachttoer Westerveld: september 2024
- Werksessie dorpen voor dorpsbelangen en maatschappelijke partners: oktober 2024
- Klankbordgroep dorpenbeleid: In januari, februari en juni 2025 (coproductie en advies)
- Gesprek gemeenteraad: april 2025
- Teken nieuwe samenwerkingsconvenanten: 26 juni 2025 (ZomerBBQ Dorpen)

Wat is het niveau van de participatie:

Coproduceren

Wanneer vindt participatie plaats:
2024 - zomer 2025

Bijdrage aan Global Goals (SDG)

Partnerschappen om de doelen te bereiken

Bijlage(n)

Participatieverordening gemeente Westerveld 2025 (Openbaar) /
Was wordt lijst Participatieverordening (Openbaar) /
Dorpenbeleid Westerveld (Openbaar) /
Motie burgerberaad (Openbaar)

RAADSBESLUIT

Onderwerp	Participatieverordening en nota Dorpenbeleid
Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-011753
Datum voorstel college	4 november 2025

**De raad van de gemeente Westerveld,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders,**

BESLUIT

1. De gewijzigde Participatieverordening gemeente Westerveld 2025 vaststellen.
2. De nota Dorpenbeleid, als specifieke uitwerking van hoofdstuk 7 (dorps- en kernendemocratie) uit de participatieverordening, vaststellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering.
Datum:

Namens de gemeenteraad van Westerveld,

Griffier
R. Weernekens

Voorzitter
J. Spoelstra